

NOAH for dyrs rettigheter www.dyrsrettigheter.no

Osterhausgt. 12

0183 Oslo

Epost: jenny@dyrsrettigheter.no

Telefon: 57 74 06 03

Norsk Huskattforening <http://norskhuskattforening.net>

Ragnhild Schibbys vei 36

0968 Oslo

Epost: beikeset@getmail.no

Telefon: 22 10 93 54

18.10.2010

Narvik Politistasjon

Kongens gate 14-18

8514 Narvik

Anmeldelse av bonde for skadeskyting av katt

Norsk Huskattforening og NOAH – for dyrs rettigheter anmelder med dette Lars Ove Huuva Fjelldahl, Vassdalsveien 321, 8530 Bjerkvik, for skadeskyting av katt.

Bakgrunn:

Hendelsen fant sted 19. september 2010, i Vassdalen i Bjerkvik. Fjelldahl innrømmer at han skjøt Felix, som han trodde var en "villkatt", og at han skjøt i mørke, og derfor ikke var helt sikker på hva han skjøt på. Skuddet påførte katten så omfattende skader at han senere ble avlivet av veterinær. Blant annet var den ene baklabben skutt bort.

Fjelldahl er ellers mistenkt for å skyte hjemløse katter, og også legge ut åte og skyte andre dyr året rundt, uten hensyn til fredningsbestemmelser.

Lovgrunnlag:

Det finnes ikke ville katter i Norge, med unntak av gaupe. Katter som blir omtalt som "ville", er hjemløse katter og deres avkom. Avliving av hjemløse katter kan bare foretas etter vedtak fattet med hjemmel i lov, og hver enkelt katt må undersøkes for ID-merking. Folk kan ikke drive privat avliving av katter, selv om kattene befinner seg på deres eiendom. Skyting, uten at dyret er "fiksert", er ikke godkjent avlivingsmetode for katt. Det er heller ikke forsvarlig å skyte i et område med bebyggelse.

Norsk Huskattforening redegjør på sine nettsider om de dommer som stadfester at innfangning og avliving av andres katter er ulovlig. Dommene finnes på nettsiden <http://norskhuskattforening.net>

meny "Dyr i borettslag". Her finner man også Høyesterettsadvokat Tore Sverdrup Engelschiøns lovtolkning om avlaving av katter <http://norskhuskattforening.net/katteutv.pdf>.

Smittevernloven:

Kommunestyret gis adgang etter smittevernloven § 4-1 til å treffe vedtak om avlaving når dette er nødvendig ut fra smittevernhensyn. Kommunelegen kan i hastesaker også treffe slike vedtak, jfr. § 4-1, 5. ledd, pkt. 2.

Smittevernloven gir bare hjemmel til å treffe vedtak om fanging og avlaving når dette er "nødvendig for å forebygge en allmennfarlig smittsom sykdom eller for å motvirke at den blir overført til mennesker". Det fremgår klart av lovens oppbygging at det stilles krav om helt ekstraordinære tilfeller, hvor det har oppstått fare for spredning av en eller flere konkrete sykdommer. Det at hjemløse katter generelt og teoretisk kan være smittespredere, antas ikke å være tilstrekkelig grunnlag for å foreta avlaving. Det gis heller ikke anledning til å avlive hjemløse katter på bakgrunn av at de anses som et irritasjonsmoment i hverdagen.

Med unntak av det ovennevnte gis det kun adgang til avlaving ut fra dyrevelferdsmessige hensyn – det vil si avlaving av syke og skadete dyr som ikke har mulighet til å bli friske. Ved avlaving av hjemløse katter skal eide og friske katter skilles ut. Alle innfangede katter må undersøkes for ID-merking, slik som øretatovering, microchip, halsbånd e.l.

Straffeloven:

Det er forbudt å avlive andres eide dyr, dette følger blant annet av strl. §§ 291 og 391. Katter vil etter lovverket alltid relateres til en menneskelig eier, og er som sådan en "gjenstand" som tilhører "en annen". Den som tar livet av en eid katt, eller medvirker til det, kan derfor straffes for skadeverk etter disse bestemmelsene. Straffen etter § 391 om skadeverk, er bøter eller fengsel inntil tre måneder. Strl. § 407 uttaler at den som krenker en annens rett, ved å fange eller drepe dyr som ikke er i noens eie, straffes med bøter. Dette omfatter også hjemløse katter.

Dyrevelferdsloven:

Fjelldahls handling rammes av flere bestemmelser i dyrevelferdsloven og forskrift om avlaving av hund og katt.

§ 3. Generelt om behandling av dyr

Dyr har egenverdi uavhengig av den nytteverdien de måtte ha for mennesker. Dyr skal behandles godt og beskyttes mot fare for unødige påkjenninger og belastninger.

§ 12. Avlaving

Avlaving av dyr og håndtering i forbindelse med avlavingen skal skje på dyrevelferdsmessig forsvarlig måte. (...)

Dyr som eies eller på annen måte holdes i menneskelig varetekt, skal bedøves før avlaving. Bedøvningsmetoden skal gi bevissthetstap, og dyret skal være bevisstløst fra før avlavingen

påbegynnes og til døden inntreffer. Krav om bedøving før avliving gjelder ikke hvis dyret avlives med en metode som gir umiddelbart bevissthetstap. Etter at avliving er utført, skal det påses at dyret er dødt. (...)

§ 14. Særskilte forbud

Det er forbudt å:

a) utøve vold mot dyr.

(...)

Forskrift om avliving av hund og katt:

§ 1. Formålet med forskriften er å sikre at avliving av hund og katt utføres på en slik måte at dyrene ikke kommer i fare for å lide unødig.

§ 2. Avliving kan bare foretas med:

Skudd mot dyrets hjerne – fortrinnsvis med haglgevær, eventuelt annet dertil egnet skytevåpen – som avfyres på en avstand tilpasset det våpen som anvendes, og mens dyret er i ro. Avlivingen må foretas av person som er kyndig i bruk av vedkommende skytevåpen.

Elektrisk apparat som er godkjent av Mattilsynet, som kan sette vilkår for godkjenningen. (...)

Medikament eller annet giftstoff, herunder gasser. Slik avliving må foretas av veterinær eller med veterinær til stede. Veterinær kan ikke skrive ut resept på bedøvingsmiddel for at andre personer skal bruke det til avliving av dyr, f.eks. ved utlegging av åtegift.

Viltloven:

Avliving av friske katter vil være i strid med viltloven § 3 første ledd om fredning, og straffbart etter viltloven § 56, jfr. § 3 annet ledd om forbud mot å jage fredet vilt.

Viltloven freder som kjent alle viltlevende landpattedyr i Norge, utenom de fastsatte jakttider som er fastsatt for enkelte dyreslag. I viltloven er i tillegg viltbegrepet utvidet til å gjelde arter som er eller var tamme, og som kan danne viltlevende bestander i norsk fauna. Et typisk eksempel er tamrein som etter omstendighetene blir villrein ved at de "forviller" seg i fjellet og kommer under viltlovens domene. På samme måte kan huskatten forville seg og bli "villkatt", og dermed faller den under viltlovens beskyttelse som fredet. Forarbeidet til viltloven bygger på at forvillede katter omfattes av viltloven og følgelig er fredet.

I NOU 1974 nr. 21 ble det foreslått som et unntak fra fredningen, at grunneieren kunne skyte omstreifende katter på egen grunn. Forslaget vakte ramaskrik da det ble kjent, og det ble forkastet under stortingsbehandlingen. De begrensninger som ble satt på adgangen til å avlive katter, viser at avliving av katter ikke kan skje uten særskilt lovhjemmel. Når forslaget ikke ble lov, er det på det rene at det må hjemmel til for å ha rett til å avlive katter, og at slik hjemmel ikke er fastsatt i viltloven.

Det foreligger en rettsavgjørelse angående spørsmålet om hjemløse eller forvillede katter hører under viltloven. I kjennelse av 29. mai 1997 uttaler Oslo Namsrett at: " --- herreløse katter, som må antas omfattet av viltlovens bestemmelser, hvoretter alle viltlevende landpattedyr i utgangspunktet er fredet ---". Rettens utsagn er klar tale. Hjemløse katter hører under viltloven og er fredet.

Vi viser til øvrige bestemmelser i viltloven:

§ 19. Human jakt

Jakt og fangst skal utøves på en slik måte at viltet ikke utsettes for unødige lidelser og slik at det ikke oppstår fare for mennesker eller husdyr eller skade på eiendom.

§ 24. Fangst

Bruk av fangstredskaper er forbudt med mindre annet følger av lov eller vedtak med hjemmel i lov. Bruk av fangstredskaper er forbudt mot annet vilt enn smånagere og krypdyr, om ikke annet følger av lov eller vedtak med hjemmel i lov.

Departementet gir forskrifter om fangst der dette kan være av betydning for næringsgrunnlaget og ellers der det er nødvendig for å begrense skader som viltet gjør. Det kan herunder fastsettes krav om typegodkjenning av fangstredskaper og om betaling av gebyr for å få et redskap typegodkjent.

Våpenloven:

Fjelldahl skjøt i mørke, uten å vite hva han skjøt på, og han handlet dermed grovt uaktsomt.

§ 33 Kapittel VIII. Straff, inndragning m.v.

Den som forsettlig eller grovt uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov, straffes med bøter eller fengsel i inntil 3 måneder, hvis ikke overtredelsen rammes av et strengere straffebud. Gjelder overtredelsen § 27 b annet ledd eller ulovlig innføring, avhendelse, erverv eller besittelse av skytevåpen eller ammunisjon, kan bøter eller fengsel i inntil 2 år anvendes.

Er overtredelse som nevnt i første ledd annet punktum grov, kan bøter eller fengsel i inntil 4 år anvendes. Ved avgjørelsen av om overtredelsen er grov, skal det særlig legges vekt på hva slags og hvor mange våpen overtredelsen gjelder eller om handlingen av andre grunner er av særlig farlig eller samfunnsskadelig art.

Medvirkning straffes på samme måte.

Europakonvensjonen til beskyttelse av kjæledyr:

Heller ikke i Europarådets konvensjon om beskyttelse av kjæledyr finnes det noen egen og selvstendig hjemmel for å avlive innfangede dyr. Man må fortsatt bygge på hva som internrettslig gjelder som hjemmel for slik avliving.

Forvaltningsloven:

Ethvert vedtak som medfører inngrep i den enkelte borgers rettsfære, også innfangning og/eller avliving av katt, krever hjemmel i lov eller forskrift utferdiget i medhold av lov. Kommunestyret kan blant annet vedta slik avliving, men det er strenge vilkår. Fremgangsmåter for å fatte vedtak om inngrep overfor katter må følge forvaltningslovens regler om veiledning (§ 11), befarig (§ 15), forhåndsvarsling (§16), utredningsplikt (§ 18), skriftlighet (§23), begrunnelse (§§ 24–25), underretning (§27) og klageadgang (§§28–29).

Konklusjon:

Det er fastslått i norsk lov og rettspraksis på området at det trengs positiv lovhjemmel for å avlive katter. Slik hjemmel for avliving av katt finnes bare i dyrevelferdsloven (hjelpelikten § 4) og gjelder syke, skadete eller hjelpeløse dyr, og i smittevernloven § 4–1, for å forebygge en allmennfarlig smittsom sykdom eller forhindre at den blir overført til mennesker. Foreligger ikke betingelsene etter disse bestemmelsene, er avliving forbudt og kan ikke skje. Friske katter kan private ikke avlive på egen eller andres grunn enten det dreier seg om eide, hjemløse eller forvillede katter.

Norsk Huskattforening og NOAH begjærer Lars Ove Huuva Fjelldahl tiltalt og straffet for brudd på de ovenfor nevnte lover og forskrifter, og i henhold til straffebestemmelsene i viltloven § 56, straffeloven § 391, våpenloven § 33 og dyrevelferdsloven § 37.

Vi siterer dyrevelferdsloven § 37:

«Forsettlig eller grovt uaktsom overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven eller vedtak gitt i medhold av loven, straffes med bøter eller fengsel inntil 1 år eller begge deler, såfremt forholdet ikke rammes av strengere straffebestemmelse. På samme måte straffes medvirkning. Grov overtredelse straffes med fengsel inntil 3 år. Ved vurdering av om overtredelsen er grov, skal det særlig legges vekt på overtredelsens omfang og virkninger, og graden av utvist skyld.»

Det foreligger, slik vi ser det, tilstrekkelig lovgrunnlag til en streng reaksjon for skadeskytingen av Felix – som førte til store lidelser for katten og medførte at han måtte avlives, og som også påførte eierne stor skade. Det er svært viktig å stanse og forebygge mishandling og ulovlig dreping av dyr, ved å markere at dyr har krav på rettsvern og beskyttelse mot lidelse, og at brudd på lovens bestemmelser medfører strenge reaksjoner fra politi og rettsvesen.

Med vennlig hilsen

NOAH – for dyrs rettigheter
Jenny Rolness (sign.)

Norsk Huskattforening
Bodil Eikeset (sign.)

Vi ber om svar til de oppgitte epostadressene.

